

**Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin 2018- ci il 16
may tarixli Ü-012 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş
Azərbaycan Respublikasının Fitosanitar Karantin Tələbləri**

FƏSİL 1. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. Bu fitosanitar karantin tələblər (bundan sonra tələblər) Azərbaycan Respublikasının ərazisinə başqa dövlətlərdən zərərli orqanizmlərin daxil olmasının və yayılmasının qarşısının alınması məqsədini daşıyır və Respublikanın ərazisinə idxal olunan karantin nəzarətində olan məhsullara və onların qablaşdırma materiallarının fitosanitar vəziyyətinə qoyulan tələbləri müəyyənləşdirir.

1.2. Bu tələblər Bitki Mühafizəsinə dair Beynəlxalq Konvensiyaya (1997, FAO, Roma), Azərbaycan Respublikasının 2006 - cı il 26 may tarixli 102-IIIQ nömrəli "Fitosanitar nəzarəti haqqında" Qanunu, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 7 dekabr tarixli 260 nömrəli və 2006-cı il 29 dekabr tarixli 280 nömrəli Qərarları ilə təsdiq edilmiş Qydalara uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1.3. Bu tələblərdə istifadə olunan əsas anlayışlar Bitki Mühafizəsinə dair Beynəlxalq Konvensiyanın İSPM № 5 standartına¹ və 1.2. bəndində qeyd olunmuş digər normativ hüquqi səndlərə uyğundur.

1.4. Azərbaycan Respublikasının ərazisinə gətirilən karantin nəzarətində olan məhsullar, tara, qablaşdırma materialları, bu məhsulları daşıyan nəqliyyat vasitələri Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 29 dekabr 280 sayılı Qərarı ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasında aşkar edilməyən, məhdud dairədə yayılmış və ölkə üçün potensial təhlükə törədə bilən karantin tətbiq edilən zərərli orqanizmlərdən azad və bu tələblərə uyğun olmalıdır.

1.5. Azərbaycan Respublikasının ərazisinə gətirilən yüksək fitosanitar riskli karantin nəzarətində olan məhsullar (seleksiya və elmi tədqiqat məqsədləri ilə gətirilən əkin və səpin materialları daxil olmaqla) mütləq qaydada ixracatçı ölkənin milli bitki mühafizəsi təşkilatı tərəfindən verilmiş ixracat və ya təkrar ixracat fitosanitar sertifikatı ilə müşayiət edilməlidir. Bu tələb sərnəşinlərin, gəmi və təyyarə heyəti üzvlərinin əl yüklərində, poçt bağlamalarında istehsal və kommersiya məqsədləri üçün nəzərdə tutulmayan, genetik modifikasiya olunmamış, əkin və səpin materialı olmayan 10 kiloqramadək karantin nəzarətində olan materiallara, bir buket (15 ədədə qədər kəsilmiş gül) gülə şamil edilmir.

1.6. İxracat və ya təkrar ixracat Fitosanitar sertifikatları Bitki Mühafizəsinə dair Beynəlxalq Konvensiyanın 12 nömrəli standartının² tələblərinə uyğun, ingilis, rus və ya azərbaycan dilində olmalıdır. Fitosanitar sertifikatların etibarlılıq müddəti, ikitərəfli razılaşmalarla başqa müddət nəzərdə tutulmamışdırsa, verildiyi gündən sayılmaqla 14 gündür.

1.7. Azərbaycan Respublikası ərazisinə idxal edilən karantin nəzarətində olan yük partiyalarında canlı karantin tətbiq edilən zərərli orqanizmlər aşkar edilərsə, bu yük partiyası sahibkarın hesabına, tara ilə birlikdə zərərsizləşdirilməli və ya emal edilməlidir. Zərərsizləşdirmə və ya emal edilmə mümkün olmayan hallarda (bu tələblərdə qeyd

¹ İSPM № 5 - Fitosanitar terminlər lüğəti, Roma, 2010

² İSPM 12 – Fitosanitar sertifikatlar, Roma, 2001

olunmuş hallar istisna olunmaqla) yük məhv edilməli (tara daxil olmaqla) və ya ixracatçı ölkəyə geri qaytarılmalıdır.

1.8. Azərbaycan Respublikasının ərazisinə gətirilən ağac qablaşdırma və bərkitmə materialları fitosanitar tədbirlər üzrə 15 nömrəli standartın³ tələblərinə uyğun olmalıdır (qabıqsız olmalı, ümumi qəbul olunmuş termiki və ya kimyəvi üsullarla işlənməli və müvafiq qaydada nişanlanmalıdır). Markalanma olmadığı halda, ağac qablaşdırma və bərkitmə materialları ixracatçı ölkənin fitosanitar sertifikatı ilə müşayət olunmalıdır. Şam gövdə nematodunun (*Bursaphelenchus xylophilus*), Asiya və Çin uzunbiğ böcəklərinin (*Anoplophora glabripennis* və *Anoplophora chinensis*) yayıldığı ölkələrdən gətirilən ağac qablaşdırma materialları nişanlanmış olduqlarında belə fitosanitar karantin baxışı və ekspertizaya tabe tutulmalıdır.

1.9. Karantin nəzarətində olan materialların daşınmasında istifadə edilən nəqliyyat vasitələri və avadanlıqları (konteynerlər də daxil olmaqla) Azərbaycan Respublikası üçün karantin hesab edilən zərərli orqanizmlərdən azad olmalıdır.

1.10. Qablaşdırma vasitəsi kimi karantin obyektlərinin daşıyıcısı ola bilən ot-alaf, küləş və digər materiallardan istifadə olunması qadağandır. Qablaşdırma materialı kimi karantin tətbiq edilən zərərli orqanizmlərin daşıyıcısı olmayan kağız, plastik və digər materiallar istifadə olunmalıdır.

1.11. Laboratoriya ekspertizaları Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin tabeliyində olan müvafiq kvalifikasiyalı mütəxəssis və texniki təchizata malik laboratoriyalarda həyata keçirilməlidir.

1.12. Fitosanitar karantin ekspertizasının aparılması üçün nümunə götürülmüş karantin nəzarətində olan məhsul yalnız ekspertiza rəyi alındıqdan sonra istifadə edilə bilər. Ekspertiza başa çatana qədər məhsul ilkin qablaşdırma materialında və zərərli orqanizmlərin yayılması istisna ediləcək şəraitdə, digər yerlərə daşımamaq və realizə etməmək şərti ilə gömrük rəsmiləşdirilməsi yerlərində və yaxud alıcıya məxsus anbarda saxlanıla bilər.

1.13. Canlı karantin tətbiq edilən zərərli orqanizmlər Azərbaycan Respublikasının ərazisinə yalnız eimi-tədqiqat məqsədləri üçün və səlahiyyətli orqan tərəfindən verilmiş xüsusi razılıq əsasında gətirilə bilər.

1.14. Fitosanitar karantin nəzarətində olan məhsul növləri Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 17 iyun 2016-cı il tarixli 231 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Baytarlıq, fitosanitar və sanitariya nəzarətinə aid malların Vahid Siyahısı"na uyğun olaraq müəyyən edilir.

1.15. Azərbaycan Respublikasının ərazisinə idxal olunan səpin və əkin materialları üzərində məhsulun adı, mənşə ölkəsi, istehsal yeri, ixracatçı və / və ya təkrar ixracatçı haqqında məlumatların əks olunduğu etiketə malik olmalıdır.

1.16. Bu fitosanitar tələblərin pozulması halında karantin nəzarətində olan məhsulların məhv edilməsi və ya ixracatçı ölkəyə geri qaytarılması nəzərdə tutulmuşdur.

1.17. Bu tələblər mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasının ərazisinə karantin nəzarətində olan məhsulların idxalı ilə məşğul olan istənilən hüquqi və ya fiziki şəxslər, fərdi iş adamları üçün məcburidir.

³ ISPM №15, "Beynəlxalq ticarətdə ağac qablaşdırma materiallarının tənzimlənməsi üzrə təlimat". Roma, 2002

Fəsil 2. Azərbaycan Ərazisindən Tranzitlə Nəql Olunan Karantin Nəzarətində Olan Məhsullara Qoyulan Fitosanitar Karantin Tələbləri

2.1. Azərbaycan Respublikası ərazisindən tranzitlə nəql olunan Karantin nəzarətində olan materiallar ixracatçı ölkənin fitosanitar və ya təkrar ixracat fitosanitar sertifikatı ilə müşayiət olunmalı, qapalı nəqliyyat vasitələrində daşınmalıdır.

2.2. Bu yüklər yalnız sərhədin giriş nöqtəsində sirayətlənmə ilə bağlı şübhə meydana çıxdığı halda fitosanitar nəzarətə tabe tutulur.

FƏSİL 3. SƏPİN VƏ ƏKİN MATERIALLARINA QOYULAN XÜSUSİ FITOSANITAR KARANTIN TƏLƏBLƏR (MEŞƏ BITKİLƏRİ İSTISNA OLMAQLA)

Sıra №	Karantin nəzarətində olan malın növü XİF MN üzrə kodları	Xüsusi fitosanitar karantin tələbləri
Səpin materialı		
3.1.	1209-dan Dənli (Poaceae) və dənli paxlalı (Fabaceae) bitkilərin toxumları	Toxum, tara, qablaşdırma və nəqliyyat vasitəsi karantin tətbiq edilən zərərli orqanizmlərdən, o cümlədən Kapra böcəyi (<i>Trogoderma granarium</i>), Kallosobruxus cinsindən dənyeyənlər (<i>Callosobruchus spp.</i>), Enlixortumlu düyü uzunburunu (<i>Caulophilus latinasus</i>), Braziliya dənyeyənindən (<i>Zabrotes subfasciatus</i>) azad olmalıdır.
3.2.	1209-dan Buğda (<i>Triticum spp.</i>), Tritikale (<i>xTriticosecale Wittm.&Camus.</i>) toxumları	3.1. bəndinin tələbləri gözlənilməklə Buğdanın hindistan sürməsindən (<i>Tilletia indica</i>) azad zonadan olmalıdır.
3.3.	1209-dan Qarğıdalı (<i>Zea mays ssp.</i>) toxumları	3.1. bəndinin tələbləri gözlənilməklə Qarğıdalıda diplodiyoz (<i>Stenocarpella macrospora</i> və <i>Stenocarpella maydis</i>), Qarğıdalıda bakterial soluxma (vilt) xəstəliyindən (<i>Erwinia (Pantoea) stewartii (Smith) Mergaet et all.</i>) azad zonadan olmalıdır.
3.4.	1209-dan Çəltik (<i>Oryza spp.</i>) toxumları	3.1. bəndinin tələbləri gözlənilməklə Çəltik nematodu (<i>Aphelenhoides besseyi</i>), Çəltikdə bakterial yanıqlıq (<i>Xanthomonas oryzae</i> pv. <i>oryzae</i>) və Çəltikdə bakterial zolaqlılıq xəstəliklərindən (<i>Xanthomonas oryzae</i> pv. <i>oryzicola</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.
3.5.	1209-dan Günəbaxan (<i>Helianthus spp.</i>) toxumları	Günəbaxanda fomopsisdən (<i>Phomopsis helianthi</i>) azad zonadan olmalıdır.
3.6.	1209-dan	3.1. bəndinin tələbləri gözlənilməklə

	Dənli paxlalı bitkilərin (Fabaceae) toxumları	Braziliya dənyeyəni (<i>Zabrotes subfasciatus</i>), lobyada bakterial yanıqlıq (<i>Xanthomonas campestris pv.phaseoli</i>), tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>) və pomidorun halqavari ləkəlik virusundan (<i>Tomato ringspot virus</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.
3.7.	1209-dan Badımcənçiçəklilər, balqabaqkimilər və giləmeyvə, bitkilərinin toxumları	Tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>) və pomidorun halqavari ləkəlik virusundan (<i>Tomato ringspot virus</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.
3.8.	1209-dan pomidor (<i>Solanum lycopersicum L.</i>) toxumları	3.7. bəndinin tələbləri gözlənilməklə Kartofun qonur çürüməsi (<i>Ralstonia solanacearum</i>), kartof yumrularının mişəkilliliyi viroidindən (<i>Potato spindle tuber viroid</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.
3.9.	1209-dan müxtəlif soğan növlərinin (<i>Allium L.</i>) toxumları	Gövdə nematodundan (<i>Ditylenchus dipsaci</i>) azad istehsal yerlərindən olmalıdır.
3.10	1209-dan Pambıq (<i>Gossypium spp.</i>) toxumları	3.1. bəndinin tələbləri gözlənilməklə Pambıq güvəsi (<i>Pectinophora gossypiella</i>), şərq pambıq uzunburunu (<i>Anthonomus grandis</i>) və pambığın antroknuzu xəstəliyindən (<i>Glomerella gossypii</i>) azad zonadan olmalıdır.
Toxumluq kartof		
3.11.	0701-dən Əsl kartof toxumları (<i>Solanum tuberosum L.</i>) və sınaq şüşələrində mikrobitkilər də daxil olmaqla mikrokökyumruları	Kartofun and latent virusu (<i>Andean potato latent virus</i>), kartof yumrularının mişəkilliliyi viroidindən (<i>Potato spindle tuber viroid</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.
3.12.	0701-dən toxumluq kartof yumruları (mikrobitkilər və mikrokökyumruları istisna olmaqla)	Kartof kökyumrusu birəciyi (<i>Epitrix tuberis</i>), kartof torpaq birəciyi (<i>Epitrix cucumeris</i>), kartof sürməsi (<i>Thecaphora solani</i>), kartofun qara çürüməsi (<i>Phoma andigena</i>), Kartofun and latent virusundan (<i>Andean potato latent virus</i>) azad zonadan olmalı; kartof güvəsi (<i>Phthorimaea operculella</i>), Qvatemala güvəsi (<i>Tecia solanivora</i>), kartofun qonur çürüməsindən (<i>Ralstonia solanacearum</i>) azad zona və ya istehsal sahəsindən olmalı; kolumbiya yalançı kök fır nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), Kolumbiya kök fır nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kartof gövdə nematodu (<i>Ditylenchus destructor</i>), gövdə nematodu (<i>Ditylenchus dipsaci</i>), kartof xərcəngi (<i>Synchytrium</i>)

		<p><i>endobioticum</i>), kartof yumrularında halqavari çürümə (<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i>), kartof yumrularının milşəkilliliyi viroidi (<i>Potato spindle tuber viroid</i>), Pomidorun bürüncülük virusundan (<i>Tomato spotted wilt virus</i>) azad zona və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.</p> <p>Toxumluq kartof üzərində torpaq qalıntısı məhsulun faktiki çəkisinin 1%-dən çox olmamalıdır.</p> <p>Ərazisində kartofun torpaqla yayıla bilən karantin zərərli orqanizmlərinə rast gəlinən ölkələrdən idxal edilən toxumluq kartof yumrularının üzərində torpaq qalıntısı məhsulun faktiki çəkisinin 0,1%-dən çox olmamalıdır.</p>
Meyvə bitkilərinin tingləri, calaqaqları və çiligləri		
3.13	0602-dən (0602 90 100 0- dan başqa) Çəyirdəkli, tumlu və qozmeyvəli bitkilərin tingləri, calaqaqları və çiligləri, o cümlədən dekorativ formaları	<p>Şərq meyvəyeyəni (<i>Grapholita molesta</i>), şaftalı meyvəyeyəni (<i>Carposina niponensis</i>), alma milçəyi (<i>Rhagoletis pomonella</i>), şərq meyvə milçəyi (<i>Bactrocera dorsalis</i>), Yaponiya böcəyi (<i>Popillia japonica</i>), meyvə uzunburunu (<i>Contorachelus nenuphar</i>), armud odlucası (<i>Numonia pyrivorella</i>), çin uzunbiğ böcəyi (<i>Anoplophora chinensis</i>), kaliforniya çanaqlı yastıcası (<i>Quadrispidiotus perniciosus</i>), tut çanaqlı yastıcası (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>), Yaponiya çöpvari çanaqlı yastıcası (<i>Lopholeucaspis japonica</i>), üzümün bakteriozu (<i>Xylella fastidiosa</i>), tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>) və pomidorun halqavari ləkəlik virusundan (<i>Tomato ringspot virus</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır;</p> <p>Kolumbiya yalançı kök fir nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), Kolumbiya kök fir nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodundan (<i>Globodera rostochiensis</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.</p> <p>kaliforniya çanaqlı yastıcası (<i>Quadrispidiotus perniciosus</i>), tut çanaqlı yastıcası (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>), Yaponiya çöpvari çanaqlı yastıcası (<i>Lopholeucaspis japonica</i>) yayılmış ölkələrdən - yalnız ixracatçı ölkə ərazisində karantin obyektlərinin məhv edilməsini təmin edəcək üsullarla zərərsizləşdirilməsindən və fitosanitar sertifikatda müvafiq qeydlər edildikdən sonra.</p>
3.14.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Prunus cinsindən olan bitkilərin tingləri,	3.13. bəndinin tələbləri gözlənilməklə üzümün bakteriozu (<i>Xylella fastidiosa</i>),

	calaqaltıları və çiligləri, o cümlədən dekorativ formaları	Meyvə ağaclarının yanığı (<i>Erwinia amylovora</i>), şarka virusu (<i>Plum pox virus</i>), xınağülünün ləkəli nekroz virusundan (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.
3.15.	0602-dən (0602 90 100-dan başqa) Şaftalı (<i>Prunus persica L.</i>) və badam (<i>Prunus dulcis D.A. Webb.</i>) bitkilərin tingləri, calaqaaltıları və çiligləri	3.13. və 3.14 bəndlərinin tələbləri gözlənilməklə üzümün bakteriozu xəstəliyindən (<i>Xylella fastidiosa</i>) azad zonalardan olmalıdır.
3.16.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Alma (<i>Malus spp.</i>), armud (<i>Pyrus spp.</i>), heyva (<i>Cydonia Mill.</i>), yemişan (<i>Crataegus L.</i>), İrga (<i>Amelanchier Medik.</i>), Pirakanta - tubulga (<i>Pyracantha M.Roem</i>), Stranveziya (<i>Stranvesia</i>), zoğal (<i>Cotoneaster Medik.</i>), quşarmudu (<i>Sorbus L.</i>), yapon əzgili (<i>Eriobotrya japonica</i>), Xenomeles (<i>Chaenomeles</i>) bitkilərinin tingləri, calaqaaltıları və çiligləri	Meyvə ağaclarının yanığı xəstəliyindən (<i>Erwinia amylovora</i>) azad zonalardan olmalıdır.
3.17.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Yunan qozu və digər Juglandis növlərinin tingləri, calaqaaltıları və çiligləri	3.13.bəndinin tələbləri gözlənilməklə
3.18.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Pekan (<i>Carya illinoensis</i>) tingləri, calaqaaltıları və çiligləri	3.14.bəndinin tələbləri gözlənilməklə
Giləmeyvə bitkilərinin tingləri, calaqaaltıları və çiligləri		
3.19.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Giləmeyvə bitkilərinin tingləri, calaqaaltıları və çiligləri	Asiya giləmeyvə drozofilası (<i>Drosophila suzuki</i>), Asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), Misir pambıq sovkası (<i>Spodoptera littoralis</i>), Amerika yonca lağımlayıcısı (<i>Liriomyza trifolii</i>), Cənubi amerika yarpaq lağımlayıcısı (<i>Liriomyza huidobrensis</i>), Alma milçəyi (<i>Rhagoletis pomonella</i>), şərq meyvə milçəyi (<i>Bactrocera dorsalis</i>), yaponiya böcəyi (<i>Popillia japonica</i>), Pambıq ağqanadlısı (<i>Bemisia tabaci</i>), qərb çiçək tripsi (<i>Frankliniella occidentalis</i>), kaliforniya çanaqlı yastıcası (<i>Quadrispidiotus perniciosus</i>), tut çanaqlı yastıcası (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>), tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>) və pomidorun halqavari ləkəlik virusundan (<i>Tomato ringspot virus</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır; Kolumbiya yalançı kök fir nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), Kolumbiya kök fir nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), solğun kartof nematodu (<i>Globodera</i>

		<i>pallida</i>), qızılı kartof nematodundan (<i>Globodera rostochiensis</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır. Kaliforniya çanaqlı yastıcası (<i>Quadrispidiotus perniciosus</i>), tut çanaqlı yastıcası (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>), Yaponiya çöpvari çanaqlı yastıcası (<i>Lopholeucaspis japonica</i>) yayılmış ölkələrdən - yalnız ixracatçı ölkə ərazisində karantin obyektlərinin məhv edilməsini təmin edəcək üsullarla zərərsizləşdirilməsindən və fitosanitar sertifikatda müvafiq qeydlər edildikdən sonra.
3.20	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Böyürtkən (<i>Rubus</i> spp.) və cır mərsin (<i>Vaccinium</i> spp.) bitkilərinin tingləri və çiligləri	3.19. bəndinin tələbləri gözlənilməklə xınagülünün ləkəli nekroz virusu (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) və pomidorun bürüncülük virusundan (<i>Tomato spotted wilt virus</i>) azad zona, istehsal yerləri və sahələrindən olmalıdır.
3.21.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Çiyələk (<i>Fragaria</i> L.) və moruq (<i>Rubus idaeus</i>) bitkilərinin şitil və çiligləri	3.20.bəndinin tələbləri gözlənilməklə çəltik nematodu (<i>Aphelenhoides besseyi</i>), gövdə nematodundan (<i>Ditylenchus dipsaci</i>) azad yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
Üzüm tingləri, calaqaqlıları və çiligləri		
3.22.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Üzüm (<i>Vitis</i> L.) bitkisinin tingləri, calaqaqlıları və çiligləri	Filloksera (<i>Viteus vitifoliae</i>), Amerika üzüm cırcıraması (<i>Scaphoideus titanus</i>), Yaponiya mumlu yalançı çanaqlıyastıcası (<i>Ceroplastes japonicus</i>), Komstok yastıcası (<i>Pseudococcus comstocki</i>), üzümün bakteriozu (<i>Xylella fastidiosa</i>), tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>), pomidorun halqavari ləkəlik virusundan (<i>Tomato ringspot virus</i>) azad zona, istehsal yerləri və sahələrindən olmalıdır; kolumbiya yalançı kök fir nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), Kolumbiya kök fir nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodundan (<i>Globodera rostochiensis</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır. Filloksera (<i>Viteus vitifoliae</i>) yayılmış ölkələrdən - yalnız ixracatçı ölkə ərazisində karantin obyektlərinin məhv edilməsini təmin edəcək üsullarla zərərsizləşdirilməsindən və fitosanitar sertifikatda müvafiq qeydlər edildikdən sonra.
Dekorativ bitkilərin soğanaqları, soğanaqlı yumruları, kökümsovları		
3.23	0601 Dekorativ bitkilərin soğanaqları, soğanaqlı yumruları, kökümsovları	Qərb çiçək tripsi (<i>Frankliniella occidentalis</i>), Palma tripsi (<i>Thrips palmi</i>), tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>), pomidorun halqavari

		<p>lökəlik virusu (<i>Tomato ringspot virus</i>), xınağülünün ləkəli nekroz virusu (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) və pomidorun bürüncülük virusundan (<i>Tomato spotted wilt virus</i>) azad zona, istehsal yerləri və sahələrindən olmalıdır; solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), Kolumbiya kök fir nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fir nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), gövdə nematodu (<i>Ditylenchus dipsaci</i>), kartof gövdə nematodundan (<i>Ditylenchus destructor</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.</p>
Dekorativ ağac və kol bitkiləri		
3.24.	<p>0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Dekorativ ağac və kol bitkiləri (dekorativ meşə bitkilərindən başqa)</p>	<p>Amerika ağ kəpənəyi (<i>Hyphantria cunea</i>), asiya uzunbiğ böcəyi (<i>Anoplophora glabripennis</i>), çin uzunbiğ böcəyi (<i>Anoplophora chinensis</i>), asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), misir pambıq sovkası (<i>Spodoptera littoralis</i>), amerika yonca lağımlayıcısı (<i>Liriomyza trifolii</i>), tərəvəz yarpaq lağımlayıcısı (<i>Liriomyza sativae</i>), cənubi amerika yarpaq lağımlayıcısı (<i>Liriomyza huidobrensis</i>), yaponiya böcəyi (<i>Popillia japonica</i>), kaliforniya çanaqlı yastıcası (<i>Quadrispidiotus perniciosus</i>), tut çanaqlı yastıcası (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>), yaponiya çöpvari çanaqlı yastıcası (<i>Lopholeucaspis japonica</i>), şərq meyvə milçəyi (<i>Rhagoletis dorsalis</i>), tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>), pomidorun halqavari ləkəlik virusundan (<i>Tomato ringspot virus</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır; solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fir nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fir nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), gövdə nematodu (<i>Ditylenchus dipsaci</i>), kartof gövdə nematodundan (<i>Ditylenchus destructor</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.</p> <p>kaliforniya çanaqlı yastıcası (<i>Quadrispidiotus perniciosus</i>), tut çanaqlı yastıcası (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>), yaponiya çöpvari çanaqlı yastıcası (<i>Lopholeucaspis japonica</i>) yayılmış ölkələrdən - yalnız ixracatçı ölkə ərazisində karantin obyektlərinin məhv</p>

		edilməsini təmin edəcək üsullarla zərərsizləşdirilməsindən və fitosanitar sertifikatda müvafiq qeydlər edildikdən sonra.
3.25.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Heyva (<i>Cydonia</i> Mill.), yemişan (<i>Crataegus</i> L.), zoğal (<i>Cotoneaster</i> Medik.), quşarmudu (<i>Sorbus</i> L.), İrga (<i>Amelanchier</i> Medik.), Pirakanta - tubulga (<i>Pyracantha</i> M.Roem), Stranveziya (<i>Stranvesia</i>), yapon əzgili (<i>Eriobotrya japonica</i>), Xenomeles (<i>Chaenomeles</i>), fotiniya (<i>Photinia</i>) bitkilərinin tingləri, calaqaqları və çilqləri	3.24.bəndinin tələbləri gözlənilməklə meyvə bitkilərinin bakterial yanığı xəstəliyindən (<i>Erwinia amylovora</i>) azad zona, yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
Dibçəkdə yetişdirilən müxtəlif bitkilər		
3.26	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Dibçəkdə yetişdirilən müxtəlif bitkilər	Asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), misir pambıq sovkası (<i>Spodoptera littoralis</i>), yaponiya böcəyi (<i>Popillia japonica</i>), kaliforniya çanaqlı yastıcası (<i>Quadrispidiotus perniciosus</i>), tut çanaqlı yastıcası (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>), yaponiya çöpvari çanaqlı yastıcası (<i>Lopholeucaspis japonica</i>), cənubi amerika yarpaq lağımlayıcısı (<i>Liriomyza huidobrensis</i>), amerika yonca lağımlayıcısı (<i>Liriomyza trifolii</i>), pomidor tərəvəz lağımlayıcısı (<i>Liriomyza sativae</i>), pambıq ağqanadlısı (<i>Bemisia tabaci</i>), qara sitrus ağqanadlısı (<i>Aleurocanthus woglumi</i>), qərb çiçək tripsi (<i>Frankliniella occidentalis</i>), palma tripsi (<i>Thrips palmi</i>), tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>), pomidorun halqavari ləkəlik virusu (<i>Tomato ringspot virus</i>), xınağülünün ləkəli nekroz virusu (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) və pomidorun bürüncülük virusundan (<i>Tomato spotted wilt virus</i>) azad zona, istehsal yerləri və sahələrindən olmalıdır; solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fir nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), Kolumbiya yalançı kök fir nematodundan (<i>Meloidogyne fallax</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.
3.27.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Pəlarqoniya bitkisi	3.26. bəndinin tələbləri gözlənilməklə kartofun qonur çürüməsi xəstəliyindən (<i>Ralstonia solanacearum</i>) azad zona, istehsal yeri və ya sahəsindən olmalıdır.
3.28.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Kameliya (<i>Camellia</i>) bitkisi	Asiya uzunbiğ böcəyi (<i>Anoplophora glabripennis</i>), yaponiya böcəyi (<i>Popillia japonica</i>), kolumbiya kök fir nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), pambıq ağqanadlısı (<i>Bemisia tabaci</i>), qərb çiçək tripsi (<i>Frankliniella occidentalis</i>), palma

		tripsi (<i>Thrips palmi</i>), tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>), pomidorun halqavari ləkəlik virusu (<i>Tomato ringspot virus</i>), xınagülünün ləkəli nekroz virusu (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) və pomidorun bürüncülük virusundan (<i>Tomato spotted wilt virus</i>) azad zona, istehsal yerləri və sahələrindən olmalıdır; solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fır nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), Kolumbiya yalançı kök fır nematodundan (<i>Meloidogyne fallax</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.
3.29.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Payızgülü (<i>Chrysanthemum</i>) bitkisi	3.26. bəndinin tələbləri gözlənilməklə payızgülünün (xrizantem) askoxitozu (<i>Didymella ligulicola</i>), payızgülünün ağ pası xəstəliyindən (<i>Puccinia horiana</i>) azad zona, istehsal yeri və ya sahəsindən olmalıdır.
Giləmeyvə bitkiləri, çiçəklər və tərəvəzlərin şitilləri		
3.30.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Giləmeyvə bitkiləri, çiçəklər və tərəvəzlərin şitilləri	Pambıq ağqanadlısı (<i>Bemisia tabaci</i>), qərb çiçək tripsi (<i>Frankliniella occidentalis</i>), palma tripsi (<i>Thrips palmi</i>), asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), misir pambıq sovkası (<i>Spodoptera littoralis</i>), kartof kökyumrusu birəciyi (<i>Epitrix tuberis</i>), pomidor lağımlayıcı güvəsi (<i>Tuta absoluta</i>), cənubi amerika yarpaq lağımlayıcısı (<i>Liriomyza huidobrensis</i>), amerika yonca lağımlayıcısı (<i>Liriomyza trifolii</i>), pomidor tərəvəz lağımlayıcısı (<i>Liriomyza sativae</i>), yaponiya böcəyi (<i>Popillia japonica</i>), alma milçəyi (<i>Rhagoletis pomonella</i>), şərq meyvə milçəyi (<i>Bactrocera dorsalis</i>), tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>), pomidorun halqavari ləkəlik virusu (<i>Tomato ringspot virus</i>), xınagülünün ləkəli nekroz virusu (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) və pomidorun bürüncülük virusundan (<i>Tomato spotted wilt virus</i>) azad zona, istehsal yerləri və sahələrindən olmalıdır; solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fır nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fır nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), gövdə nematodu (<i>Ditylenchus dipsaci</i>), kartof gövdə nematodu (<i>Ditylenchus destructor</i>), çəltik nematodundan (<i>Aphelenhoides besseyi</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır. 3.30.bəndinin tələbləri gözlənilməklə

		qərənfil (<i>Dianthus</i>) şitilləri qərənfilin fialofor soluxması xəstəliyindən (<i>Phialophora cinerescens</i>) azad zona, istehsal yerləri və sahəsindən olmalıdır.
3.31.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Qaragilə, mərcanı və <i>Vaccinium</i> cinsinin digər növlərinin şitilləri	3.30.bəndinin tələbləri gözlənilməklə tütünün halqavari ləkəlik virusu (<i>Tobacco ringspot virus</i>), pomidorun halqavari ləkəlik virusu (<i>Tomato ringspot virus</i>), xınağülünün ləkəli nekroz virusu (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) və pomidorun bürüncülük virusundan (<i>Tomato spotted wilt virus</i>) azad zona, istehsal yerləri və sahələrindən olmalıdır.
3.32.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Payızgülü (<i>Chrysanthemum</i>) şitilləri	3.30. bəndinin tələbləri gözlənilməklə payızgülünün (xrizantem) askoxitozu (<i>Didymella ligulicola</i>), payızgülünün ağ pası xəstəliyindən (<i>Puccinia horiana</i>) azad zona, istehsal yeri və ya sahəsindən olmalıdır.
3.33.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Petuniya (<i>Petunia</i>) və bibər (<i>Piper spp.</i>) şitilləri	3.30. bəndinin tələbləri gözlənilməklə kartof yumrularının milşəkilliliyi viroidindən (<i>Potato spindle tuber viroid</i>) azad zona, istehsal yeri və ya sahəsindən olmalıdır.
3.34.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Pomidor (<i>Solanum lycopersicum</i>) şitilləri	3.30.bəndinin tələbləri gözlənilməklə pomidor lağımlayıcı güvəsi (<i>Tuta absoluta</i>), kartof yumrularının milşəkilliliyi viroidi (<i>Potato spindle tuber viroid</i>) və kartofun qonur çürüməsi xəstəliyindən (<i>Ralstonia solanasearum</i>) azad zona, istehsal yeri və ya sahəsindən olmalıdır.
Tropik bitkilər		
3.35.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) Tropik və subtropik (sitrus bitkiləri, palma, əncir, ananas, avokado, manqo və s.) bitkilər.	Çin uzunbiğ bövcəyi (<i>Anoplophora chinensis</i>), yaponiya böcəyi (<i>Popillia japonica</i>), alma milçəyi (<i>Rhagoletis pomonella</i>), şərq meyvə milçəyi (<i>Bactrocera dorsalis</i>), asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), misir pambıq sovkası (<i>Spodoptera littoralis</i>), pambıq ağqanadlısı (<i>Bemisia tabaci</i>), qara sitrus ağqanadlısı (<i>Aleurocanthus woglumi</i>), qərb çiçək tripsi (<i>Frankliniella occidentalis</i>), palma tripsi (<i>Thrips palmi</i>), kaliforniya çanaqlı yastıcası (<i>Quadrspidiotus perniciosus</i>), tut çanaqlı yastıcası (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>), yaponiya çöpvari çanaqlı yastıcası (<i>Lopholeucaspis japonica</i>), üzümün bakteriozu (<i>Xylella fastidiosa</i>), xınağülünün ləkəli nekroz virusu (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) və pomidorun bürüncülük virusundan (<i>Tomato spotted wilt virus</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.

		solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fir nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fir nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), gövdə nematodu (<i>Ditylenchus dipsaci</i>), kartof gövdə nematodu (<i>Ditylenchus destructor</i>), çəltik nematodundan (<i>Aphelenhoides besseyi</i>) azad zona və istehsal yerlərindən olmalıdır.
--	--	--

Fəsil 4. Tərəvəzlər Və Ərzaqlıq Kartofa Qoyulan Xüsusi Fitosanitar Karantin Tələblər

Sıra №	Karantin nəzarətində olan malın növü XİF MN üzrə kodları	Xüsusi fitosanitar karantin tələbləri
səpin materialı		
4.1.	0701 Təzə və ya soyudulmuş ərzaqlıq və texniki məqsədlər üçün kartof (<i>Solanum tuberosum</i> L.) Bu mal mövqeyinə bütün növ təzə və ya soyudulmuş kartof (0714 mal mövqeyindən şirin kartof (batat) istisna olmaqla) aid edilir.	Kartof kökyumrusu birəciyi (<i>Epitrix tuberis</i>), kartof torpaq birəciyi (<i>Epitrix cucumeris</i>), kartof sürməsi (<i>Thecaphora solani</i>), kartofun qara çürüməsi (<i>Phoma andigena</i>), kartofun and latent virusundan (<i>Andean potato latent virus</i>) azad zonadan olmalıdır; Qvatemala kartof güvəsi (<i>Tecia solanivora</i>), kartof güvəsi (<i>Phthorimaea operculella</i>), kartofun qonur çürüməsindən (<i>Ralstonia solanacearum</i>) azad zona, istehsal yeri və ya sahəsindən olmalıdır; kolumbiya kök fir nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fir nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kartofun xərçəngi (<i>Synchytrium endobioticum</i>), kartof yumrularının milşəkilliliyi viroidi (<i>Potato spindle tuber viroid</i>), xınagülünün ləkəli nekroz virusu (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) və pomidorun bürüncülük virusundan (<i>Tomato spotted wilt virus</i>) azad zona və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
4.2.	0702 00 000 Təzə və ya soyudulmuş Pomidor (<i>Solanum lycopersicum</i> L.)	Kartof sürməsindən (<i>Thecaphora solani</i>) azad zonadan olmalıdır; asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), misir pambıq sovkası (<i>Spodoptera littoralis</i>), qvatemala kartof güvəsi (<i>Tecia solanivora</i>), pomidor lağımlayıcı güvəsi (<i>Tuta absoluta</i>), qərb çiçək tripsi (<i>Frankliniella occidentalis</i>), şərq meyvə milçəyindən (<i>Bactrocera dorsalis</i>) azad zona, istehsal yeri və ya sahəsindən

		olmalıdır; solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fır nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), Kolumbiya yalançı kök fır nematodundan (<i>Meloidogyne fallax</i>) azad yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
4.3.	0703 Şalğamaoxşar soğan (<i>Allium cepa L.</i>), soğan-şalot (<i>Allium ascalonicum L.</i>), kəvər soğanı (<i>Allium porrum L.</i>), sarımsaq (<i>Allium sativum L.</i>) və digər soğanaqlı tərəvəzlər, təzə və ya soyudulmuş	Solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fır nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), Kolumbiya yalançı kök fır nematodundan (<i>Meloidogyne fallax</i>) azad yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
4.4.	0704 Baş kələm, gül kələm, daş kələm (kolrabi), yarpaq kələm və <i>Brassica</i> növlü analoji yeyilən tərəvəzlər, təzə və ya soyudulmuş	Qərb çiçək tripsi (<i>Frankliniella occidentalis</i>), pambıq ağqanadlısı (<i>Bemisia tabaci</i>), asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), misir pambıq sovkasından (<i>Spodoptera littoralis</i>) azad zona, istehsal yeri və ya sahəsindən olmalıdır.
4.5.	0705 Kahı (<i>Lactuca sativa</i>) və kasnı (<i>Cichorium spp.</i>), təzə və ya soyudulmuş	Qərb çiçək tripsi (<i>Frankliniella occidentalis</i>), palma tripsi (<i>Thrips palmi</i>), pambıq ağqanadlısı (<i>Bemisia tabaci</i>), asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), misir pambıq sovkası (<i>Spodoptera littoralis</i>), amerika yonca lağımlayıcısı (<i>Liriomyza trifolii</i>), cənubi amerika yarpaq lağımlayıcısı (<i>Liriomyza huidobrensis</i>), tərəvəz yarpaq lağımlayıcısından (<i>Liriomyza sativae</i>) azad zona, istehsal yeri və ya sahəsindən olmalıdır; solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fır nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fır nematodundan (<i>Meloidogyne fallax</i>) azad yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
4.6.	0706 Yerkökü (<i>Dacus L.</i>), şalğam-turp (<i>Brassica rapa L.</i>), salat (qırmızı) çuğunduru (<i>Beta L.</i>), keçisaqqalı (<i>Tragopogon L.</i>), meyvəköklü kərəviz (<i>Apium L.</i>), qırmızı turp (<i>Raphanus sativus L.</i>) və başqa analoji yeyilən meyvəköklülər, təzə və soyudulmuş	Solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fır nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fır nematodundan (<i>Meloidogyne fallax</i>) azad yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
4.7.	0707 00 Xiyar (<i>Cucumis sativus</i>) və kornişonlar, təzə və ya soyudulmuş	Asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), misir pambıq sovkasından (<i>Spodoptera littoralis</i>) azad zona, yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
4.8.	1214	Kolumbiya kök fır nematodu

	Şalğam (<i>Brassica napobrassica</i>), yarpaq çuğunduru -manqold (<i>Beta vulgaris</i>), yem meyvəköklüləri, ot, qarayonca, yonca, qəpikotu, yem kələmi (<i>Brassica oleracea var.acephata</i>), xaşa, çölnoxudu və analoji yem məhsulları, qranullaşdırılmamışlar	(<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fır nematodu (<i>Meloidogyne fallax</i>), solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodundan (<i>Globodera rostochiensis</i>) azad yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
4.9.	1212 91 Şəkər çuğunduru (<i>Beta vulgaris</i>)	Solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fır nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fır nematodundan (<i>Meloidogyne fallax</i>) azad yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
4.10.	0708 Paxlalı tərəvəzlər (Fabaceae), qabıqlı və ya qabığı təmizlənmiş, təzə və ya soyudulmuş	Asiya pambıq sovkası (<i>Spodoptera litura</i>), Kallosobruşus (<i>Callosobruchus spp.</i>) cinsindən olan dənyeyənlər, misir pambıq sovkasından (<i>Spodoptera littoralis</i>) azad zona, yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
4.11.	0714-dən Maniok, maranta, səhləb, yerarmudu və ya topinambur, şirin kartof (batat) və yüksək nişasta və ya inulin tərkibli digər analoji meyvəköklülər və kökyumruları, təzə, soyudulmuş və ya qurudulmuş, bütöv, dilimlənmiş və ya qranullar halında; saqo palmasının özəyi	Solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodu (<i>Globodera rostochiensis</i>), kolumbiya kök fır nematodu (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>), kolumbiya yalançı kök fır nematodundan (<i>Meloidogyne fallax</i>) azad yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.

Fəsil 5. Taxıl, Dənli Paxlalı Və Yağlı Bitkilərin Toxumları Və Onların Emal Olunmuş Məhsullarına Qoyulan Xüsusi Fitosanitar Karantin Tələblər

Sıra №	Karantin nəzarətində olan malın növü XİF MN üzrə kodları	Xüsusi fitosanitar karantin tələbləri
5.1.	0713; 1001; 1002; 1003; 1004; 1005; 1006; 1007; 1008; 1103; 1104; 1201; 1202; 1204 00; 1205; 1206 00; 1207 00; 2302-dən Taxıl, dənli paxlalı və yağlı bitkilərin toxumları	Braziliya dənyeyəni (<i>Zabrotes subfasciatus</i>), Kallosobruşus (<i>Callosobruchus spp.</i>) cinsindən olan dənyeyənlər, enlixortumlu düyü uzunburunu (<i>Caulophilus latinasus</i>), kapra böcəyindən (<i>Trogoderma granarium</i>), striqadan (<i>Striga spp.</i>) azad zona, yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır. Taxıl və onun emal məhsulları Azərbaycan Respublikasına Kapra böcəyinin yayıldığı ölkələrdən gətirilətkən canlı anbar zərərvericiləri aşkar edilərsə, məhsul nəqliyyat vasitəsində kapra böcəyinin sürfələri əleyhinə tətbiq edilən rejimlə profilaktiki zərərsizləşdirməyə məruz qalmalıdır. Bu mümkün olmadıqda

		isə yük geri qaytarılmalı və yaxud məhv edilməlidir.
5.2.	1001 Buğda və meslin	5.1.bəndinin tələbləri gözlənilməklə buğdanın hindistan sürməsindən (<i>Tilletia indica</i>) azad istehsal sahəsindən olmalıdır.
5.3.	1005 Qarğıdalı	5.1.bəndinin tələbləri gözlənilməklə qarğıdalı yarpaqlarının ləkəliliyi (<i>Cochliobolus carbonum</i>), qarğıdalıda cənub helmintosporiozu (<i>Cochliobolus heterostrophus</i>), qarğıdalıda diplodioz (<i>Stenocarpella macrospora</i> və <i>Stenocarpella maydis</i>), qarğıdalıda bakterial soluxma (vilt) xəstəliyindən (<i>Erwinia (Pantoea) stewartii</i>) azad zonadan olmalıdır;
5.4.	0713; 1106 10 000 0; 1201; 1202; Paxlalı bitkilər və onların emalı məhsulları 1201 Soya paxlaları	5.1.bəndinin tələbləri gözlənilməklə enlixortumlu düyü uzunburunu (<i>Caulophilus latinasus</i>), kapra böcəyi (<i>Trogoderma granarium</i>), Kallosobruş (<i>Callosobruchus spp.</i>) cinsindən olan dənyeyənlərdən azad zona, yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
5.5.	2304 00 000 0-dan Soya yağının ekstraksiyası nəticəsində alınan cecələr və bərk tullantılar, üyüdülmüş və ya üyüdiilməmiş, qranullaşdırılmamış	Tumurcuqlu kəndalaş (<i>Iva axillaris</i>), karolina quşüzümü (<i>Solanum carolinense</i>), zolaqyarpaqlı quşüzümü (<i>Solanum elaeagnifolium</i>), tikanlı quşüzümü (<i>Solanum rostratum</i>), Üççiçəkli quşüzümü (<i>Solanum triflorum</i>), tükçüklü pişikdili (<i>Bidens pilosa</i>), yovşanyarpaqlı ambroziya (<i>Ambrosia artemisiifolia</i>), çoxillik ambroziya (<i>Ambrosia psilostachya</i>), üçdilimli ambroziya (<i>Ambrosia trifida</i>), sürünən kəkə (<i>Acroptilon repens</i>), sarı sarmaşiq (<i>Cuscuta spp.</i>) və striqaların (<i>Striga spp.</i>) həyat qabiliyyətli toxumlarından və ya meyvələrindən azad olmalıdırlar.

Fəsil 6. Meyvə Və Giləmeyvələrə Qoyulan Xüsusi Fitosanitar Karantin Tələblər

Sıra №	Karantin nəzarətində olan malın növü XİF MN üzrə kodları	Xüsusi fitosanitar karantin tələbləri
səpin materialı		
6.1.	0804 Xurma (Arecaceae cinsi palmalarının meyvəsi), əncir, ananas, avokado, quayyava, manqo və manqostan və ya qarşiniya, təzə və ya qurudulmuş	Aralıq dənizi meyvə milçəyi (<i>Ceratitidis capitata</i>) və şərq meyvə milçəyindən (<i>Bactrocera dorsalis</i>) azad zona, yer və ya istehsal sahəsindən olmalıdır.
6.2.	0805 Sitrüs meyvələri, təzə	Aralıq dənizi meyvə milçəyi (<i>Ceratitidis capitata</i>), böyük naringi milçəyi (<i>Tetracus citri</i>), şərq meyvə milçəyindən (<i>Bactrocera dorsalis</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.

6.3.	0806 Üzüm, təzə və ya qurudulmuş	Aralıq dənizi meyvə milçəyi (<i>Ceratitiss capitata</i>) və sarı sarmaşıqdan (<i>Cuscuta spp.</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.
6.4.	0807 Qovun (qarpız daxil olmaqla)	Afrika yemiş milçəyi (<i>Bactrocera cucurbitae</i>), şərq meyvə milçəyi (<i>Bactrocera dorsalis</i>) və azçiçəkli cenxrusdan (<i>Cenchrus pauciflorus</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.
6.5.	0807 Papaya (<i>Carica papaya</i>), təzə	Şərq meyvə milçəyindən (<i>Bactrocera dorsalis</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.
6.6.	0808 Alma (<i>Malus spp.</i>), armud (<i>Pyrus spp.</i>) və heyva (<i>Cydonia Mill.</i>), təzə	Aralıq dənizi meyvə milçəyi (<i>Ceratitiss capitata</i>), şərq meyvəyeyəni (<i>Grapholitha molesta</i>), şaftalı meyvəyeyənindən (<i>Carposina niponensis</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.
6.7.	0809 Ərik, albalı və giləs, şaftalı (nektarin daxil olmaqla), gavalı və göyəm (<i>Prunus spp.</i>), təzə	Aralıq dənizi meyvə milçəyi (<i>Ceratitiss capitata</i>), şərq meyvəyeyəni (<i>Grapholitha molesta</i>), şaftalı meyvəyeyəni (<i>Carposina niponensis</i>), Asiya giləmeyvə drosofilası (<i>Drosophila suzuki</i>) və alma milçəyindən (<i>Rhagoletis pomonella</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.
6.8.	0810 Digər meyvələr təzə Nar (<i>Punica L.</i>)	Aralıq dənizi meyvə milçəyi (<i>Ceratitiss capitata</i>) və qara sitru gqanadlısından (<i>Aleurocanthus woglumi</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.

Fəsil 7. Buket Hazırlamaq Üçün Yararlı Və Ya Dekorativ Məqsədlər Üçün Kəsilməmiş Budaqlara, Güllərə Və Qönçələrə Qoyulan Xüsusi Fitosanitar Karantin Tələblər

Sıra №	Karantin nəzarətində olan malın növü XİF MN üzrə kodları	Xüsusi fitosanitar karantin tələbləri
səpin materialı		
7.1.	0603 11 000 0 - 0603 19 800 0 Kəsilməmiş güllər və qönçələr, buket düzəltmək üçün yararlı və ya dekorativ məqsədlər üçün, təzə	Payızgülünün askoxitozu (<i>Didymella ligulicola</i>) və payızgülünün ağ pası (<i>Puccinia horiana</i>) xəstəliyindən azad zonadan olmalıdır. Bu xəstəliklər aşkar edilmiş gül partiyası məhv edilməli və ya ixracatçı ölkəyə geri qaytarılmalıdır. Partiyanın sirayətlənmiş hissəsini ayırd etmək mümkün olduqda, partiyanın sirayətlənməmiş təmiz hissəsi təyinatı üzrə istifadə edilə bilər.

Fəsil 8. Meşə Bitkilərinin Tingləri Və Ağac Materiallarına Qoyulan Xüsusi Fitosanitar Karantin Tələblər

Sıra №	Karantin nəzarətində olan malın növü XİF MN üzrə kodları	Xüsusi fitosanitar karantin tələbləri
8.1.	0602-dən (0602 90 100 0-dan başqa) əkin üçün bitkilər (tinglər, bonsaylar) -	Yaponiya şam uzunbiğ böcəyi (<i>Monochamus alternatus</i>), kiçik küknar

	İynəyarpaqlı bitkilər (Pinus, Thuya və Taxus cinsi bitkilərdən başqa) köklü, əkilmiş və ya əkin üçün nəzərdə tutulmuş.	uzunbiğ böcəyi (<i>Monochamus sutor</i>), karolina uzunbiğ böcəyi (<i>Monochamus carolinensis</i>), Böyük küknar qabıqyeyəni (<i>Dendroctonus micans</i>), şam gövdə nematodundan (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.
8.2.	0604 20 200 0; 0604 20 400 0 İynəyarpaqlı ağaclar (Pinus, Thuya və Taxus cinsi bitkilərdən başqa), onların kəsilmiş budaqları, o cümlədən milad ağacları	Şam gövdə nematodundan (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.
8.3.	4401 10 000 0; 4401 21 000 0; 4401 39-dan; 4403-dən (4403 10 000-dan başqa); 4404; 4406 10 000 0; 4409-dan; 4418 40 000 0 İynəyarpaqlı ağacların oduncağı (Pinus, Thuya və Taxus cinsi bitkilərdən başqa), o cümlədən qabığı soyulmuş və ya qabığı soyulmamış mişarağzı, odun (ağac qablaşdırma materiallarını və oduncaq tullantıları istisna olmaqla) oduncaq talaşası və ya yonqarı (qabıq istisna olmaqla)	Yaponiya şam uzunbiğ böcəyi (<i>Monochamus alternatus</i>), karolina uzunbiğ böcəyi (<i>Monochamus carolinensis</i>), kiçik küknar uzunbiğ böcəyi (<i>Monochamus sutor</i>), şam gövdə nematodundan (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır. Digər hallarda idxal olunan məhsul partiyası karantin tətbiq edilən orqanizmləri məhv edə biləcək termiki və ya kimyəvi üsulla işlənməli və bu barədə fitosanitar sertifikatda uyğun qeyd edilməlidir.
8.4.	1404 90 000 0-dan Ağac qabığı (Pinus, Thuya və Taxus cinsi bitkilərdən başqa)	Şam gövdə nematodundan (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır. Digər hallarda idxal olunan məhsul partiyası karantin tətbiq edilən orqanizmləri məhv edə biləcək termiki və ya kimyəvi üsulla işlənməli və bu barədə fitosanitar sertifikatda uyğun qeyd edilməlidir.
8.5.	0602 (0602 90 100 0-dan başqa) əkin üçün şam (Pinus) bitkiləri (tinglər, bonsay) köklü və ya əkin üçün nəzərdə tutulmuş	Şam gövdə nematodu (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>), iynəyarpaqların qəhvəyi ləkəliyi xəstəliyindən (<i>Mycosphaerella dearnessii</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır. Digər hallarda idxal olunan məhsul partiyası karantin tətbiq edilən orqanizmləri məhv edə biləcək termiki və ya kimyəvi üsulla işlənməli və bu barədə fitosanitar sertifikatda uyğun qeyd edilməlidir.
8.6.	0604 20 200 0; 0604 20 400 0 Kəsilmiş şam (Pinus) budaqları, o cümlədən milad ağacları	Şam gövdə nematodu (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>), iynəyarpaqların qəhvəyi ləkəliyi xəstəliyindən (<i>Mycosphaerella dearnessii</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır.
8.7.	4401 10 000 0; 4401 21 000 0; 4401 39-dan; 4403-dən (4403 10 000-dan başqa); 4404; 4406 10 000 0; 4409-dan; 4418 40 000 0 Şam ağacının (Pinus) oduncağı, o cümlədən qabığı soyulmuş və ya	Yaponiya şam uzunbiğ böcəyi (<i>Monochamus alternatus</i>), kiçik küknar uzunbiğ böcəyi (<i>Monochamus sutor</i>), karolina uzunbiğ böcəyi (<i>Monochamus carolinensis</i>), şam gövdə nematodu (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>),

	qabığı soyulmamış mişarağzı, odun (ağac qablaşdırma materialları və oduncaq tullantıları istisna olmaqla) oduncaq talaşası və ya yonqarı (qabıq istisna olmaqla)	İynəyarpaqların qəhvəyi ləkəliyi xəstəliyindən (<i>Mycosphaerella dearnessii</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır. Digər hallarda idxal olunan məhsul partiyası karantin tətbiq edilən orqanizmləri məhv edə biləcək termiki və ya kimyəvi üsulla işlənməli və bu barədə fitosanitar sertifikatda uyğun qeyd edilməlidir.
8.8.	1404 90 000 0-dan; 4401 39 900 0-dan Şam ağacının qabığı	Şam gövdə nematodu (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>), İynəyarpaqların qəhvəyi ləkəliyi xəstəliyindən (<i>Mycosphaerella dearnessii</i>) azad zona və ya istehsal yerlərindən olmalıdır. Digər hallarda idxal olunan məhsul partiyası karantin tətbiq edilən orqanizmləri məhv edə biləcək termiki və ya kimyəvi üsulla işlənməli və bu barədə fitosanitar sertifikatda uyğun qeyd edilməlidir.
8.9.	4415-dən qablaşdırma oduncağı	Bu tələblərin 8.1 bəndinə uyğun olaraq
8.10.	0602 (0602 90 100 0-dan başqa) əkin üçün bitkilər (tinglər, bonsay) – köklü enliyarpaqlı bitkiləri, əkilmiş və ya əkin üçün nəzərdə tutulmuş	Asiya uzunbiğ böcəyi (<i>Anoplophora glabripennis</i>), çin uzunbiğ böcəyindən (<i>Anoplophora chinensis</i>) azad zona, istehsal yeri və sahəsindən olmalıdır. Yuxarıda qeyd olunmuş tələblərə cavab vermədiyi hallarda idxal olunan məhsul partiyası karantin tətbiq edilən orqanizmləri məhv edə biləcək termiki və ya kimyəvi üsulla işlənməli və bu barədə fitosanitar sertifikatda uyğun qeyd edilməlidir.
8.11.	0604 20 900 0-dan, 0604 90 910 0-dan Enliyarpaq bitkilərin kəsilmiş budaqları	Asiya uzunbiğ böcəyi (<i>Anoplophora glabripennis</i>), çin uzunbiğ böcəyindən (<i>Anoplophora chinensis</i>) azad zona və ya istehsal yerindən olmalıdır.
8.12.	4401 10 000 0; 4401 21 000 0; 4401 39-dan; 4403-dən (4403 10 000- dan başqa); 4404; 4406 10 000 0; 4407; 4409-dan; 4418 40 000 0-dan enliyarpaq cinslərin oduncağı, o cümlədən doğranmış və yanacaq materialları, qablaşdırma materialları istisna olmaqla	Asiya uzunbiğ böcəyi (<i>Anoplophora glabripennis</i>), çin uzunbiğ böcəyindən (<i>Anoplophora chinensis</i>) azad zona və ya istehsal yerindən olmalıdır. Yuxarıda qeyd olunmuş tələblərə cavab vermədiyi hallarda idxal olunan məhsul partiyası karantin tətbiq edilən orqanizmləri məhv edə biləcək termiki və ya kimyəvi üsulla işlənməli və bu barədə fitosanitar sertifikatda uyğun qeyd edilməlidir.
8.13..	4415-dən qablaşdırma materialı	Bu tələblərin 8.2-ci bəndinə uyğun olaraq
8.14.	1404 90 000 0-dan; 4401 39 900 0-dan Ağac qabığı	Asiya uzunbiğ böcəyi (<i>Anoplophora glabripennis</i>), çin uzunbiğ böcəyindən (<i>Anoplophora chinensis</i>) azad zona və ya istehsal yerindən olmalıdır..

FƏSİL 9. Azərbaycan Respublikasının ərazisinə idxal olunan digər karantin nəzarətində olan materiallara qoyulan xüsusi fitosanitar karantin tələbləri

Sıra №	Karantin nəzarətində olan malın növü XİF MN üzrə kodları	Xüsusi fitosanitar karantin tələbləri
səpin materialı		
9.1.	0801 Hindqozu, Braziliya fındığı və keşyü fındığı, təzə və ya qurudulmuş, qabığı təmizlənmiş və ya təmizlənməmiş, soyulmuş və ya soyulmamış	Kapra böcəyindən (<i>Trogoderma granarium</i>) azad olmalıdır.
9.2.	0802 Digər qoz-fındıq, təzə və ya qurudulmuş, qabığı təmizlənmiş və ya təmizlənməmiş, qabıqla və ya qabıqsız	Kapra böcəyindən (<i>Trogoderma granarium</i>) azad olmalıdır.
9.3.	0813 Qurudulmuş meyvələr, 0801-0806 mal mövqeyində təsnif edilən meyvələrdən başqa; bu qrupda təsnif edilən qurudulmuş meyvə və qozların qarışıqları	Kapra böcəyindən (<i>Trogoderma granarium</i>) azad olmalıdır.
9.4.	1211 (1211 30 000 0, 1211 40 000 0 istisna olmaqla) Əsasən ətriyyat, əczaçılıq və ya insektisid, funqisid və ya analoji məqsədlər üçün istifadə edilən bitkilər və onların hissələri (toxumlar və meyvələr daxil olmaqla), təzə və ya qurudulmuş, bütöv və ya xırdalanmış, doğranmış və ya döyülmüş	Kapra böcəyi (<i>Trogoderma granarium</i>), sarı sarmaşiq (<i>Cuscuta spp.</i>) və karantin tətbiq edilən bütün növ alağ bitkilərinin toxum və meyvələrindən azad olmalıdır.
9.5.	1212 92 000 0 - 1212 99 410 0 Keçibuynuzu ağacının meyvələri, toxumlar daxil olmaqla	Kapra böcəyindən (<i>Trogoderma granarium</i>) azad olmalıdır.
9.6.	1212 94 000 0-dan; 1212 99 950 0-dan Kasni kökləri (<i>Cichorium intybus</i> var. <i>sativum</i>), ərik, şaftalı, (o cümlədən, nektarin) və ya gavalı çəyirdəkləri və onların ləpələri	Kapra böcəyindən (<i>Trogoderma granarium</i>) azad olmalıdır.
9.7.	2530 90 000 0-dan Torpaq və qrun	Torpaq və qrun idxalına yalnız elmi - tədqiqat məqsədləri üçün icazə verilir. Karantin tətbiq edilən bütün növ alağ bitkilərinin həyat qabiliyyətli toxumları və meyvələrindən, kartofun xərcəngi (<i>Synchytrium endobioticum</i>), texas kök çürüməsi (<i>Phymatotrichopsis omnivora</i>), solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodundan (<i>Globodera rostochiensis</i>) azad olmalıdır.
9.8.	2703 00 000 0 Torf (torf qırıntısı daxil olmaqla), aqlomerasiya edilmiş və ya edilməmiş	Karantin tətbiq edilən bütün növ alağ bitkilərinin həyat qabiliyyətli toxumlarından, solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof

		nematodundan (<i>Globodera rostochiensis</i>) azad olmalıdır.
9.9.	Heyvan və ya bitki mənşəli təbii gübrələr	Karantin tətbiq edilən bütün növ alaq bitkilərinin həyat qabiliyyətli toxumlarından, solğun kartof nematodu (<i>Globodera pallida</i>), qızılı kartof nematodundan (<i>Globodera rostochiensis</i>) azad olmalıdır.
9.10.	9705 00 000 0-dan Zoologiya, botanika üzrə kolleksiyalar və kolleksiya əşyaları	Karantin tətbiq edilən bütün növ alaq bitkilərinin həyat qabiliyyətli toxumları və meyvələrindən, kapra böcəyindən (<i>Trogoderma granarium</i>) azad olmalıdır.